

Gorzów Wlkp., 14 listopada 2025 r.

PS-VIII.431.22.2025.WPut

Pani
Anna Januszkiewicz
Starosta
Powiatu Krośnieńskiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2025 r., poz. 49), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r., poz. 1477), a także Uchwały Nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” (M.P. z 2024 r. poz. 504) oraz umowy Nr PS-V.3120.105.2024/Powiat Krośnieński (zadania powiatu) - zespół kontrolny w składzie:

- Wirginia Puł-Sobania - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 297-1/2025 z 21 października 2025 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego,
- Monika Mach – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 297-2/2025 z 21 października 2025 r. – członek Zespołu kontrolnego,

przeprowadził w okresie **od 28 października 2025 r. do 13 listopada 2025 r.** kontrolę doraźną w Starostwie Powiatowym w Krośnie Odrzańskim.

28 października 2025 r. odbyło się spotkanie online, rozpoczynające czynności kontrolne. Przed przystąpieniem do kontroli, Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli. Ze względu na zdalny tryb prowadzonego postępowania, nie dokonano wpisu do książki kontroli.

Zakresem kontroli objęto sposób realizacji rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”.

Kontrola obejmowała okres od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Akta kontroli, str. 1-7

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentacji:

- sprawozdania w CAS, pn. „Sprawozdanie za 2024 r. – dot. Programu Rządowego na lata 2024-2027 – UCHWAŁA 63”;
- statutu i regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim oraz Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Krośnieńskiego,
- przygotowanego przez Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim wykazu pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim

(poza koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej) oraz Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych Powiatu Krośnieńskiego, którym w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wypłacono dodatki motywacyjne na podstawie Programu;

- zestawienia wypłat dodatków, zrealizowanych w okresie objętym kontrolą,
- zestawienia zakresów obowiązków i uprawnień, opis stanowisk ww. pracowników oraz jednego z koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 8-114

Zgodnie z umową z Wojewodą Lubuskim na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” Powiat Krośnieński reprezentował: Starosta Powiatu oraz Członek Zarządu przy kontrasygnacie Skarbnika.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Tomasz Miechowicz – Członek Zarządu Powiatu Krośnieńskiego, posiadający pisemne upoważnienie z 24 października 2025 r., wystawione przez Starostę Powiatu Krośnieńskiego - do udzielania wyjaśnień i przekazywania dokumentacji dotyczącej przedmiotu kontroli.

Jak wynika z danych wykazanych w sprawozdaniu, sporządzonym w Centralnej Aplikacji Statystycznej pn. „Sprawozdanie za 2024 r. – dot. Programu Rządowego na lata 2024-2027 – UCHWAŁA 63” beneficjentami Programu w Powiecie Krośnieńskim były Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Krośnie Odrzańskim oraz Gubinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim oraz Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Krośnieńskiego. W sumie dodatki motywacyjne przyznano 29 pracownikom, tj.:

- 6 koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej,
- 15 pracownikom placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 1 Kierownikowi PCPR w Krośnie Odrzańskim,
- 7 pracownikom Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Powiatu Krośnieńskiego (Dyrektorowi, pedagogowi, głównemu księgowemu, 1 inspektorowi oraz 3 pokojowym).

Ze względu na fakt, że pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych (ogółem) oraz osoby na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wymienione zostały w Uchwale Nr 63, jako uprawnione do dodatku, kontrolujący wyłączyli dokumentację 21 pracowników pełniących te funkcje z analizy w przebiegu kontroli.

Według statutu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim (PCPR) jest powiatową jednostką organizacyjną, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa. Realizuje zadania pomocy społecznej w powiecie krośnieńskim, zarówno o charakterze zadań własnych powiatu, jak i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych (COPOW) Powiatu Krośnieńskiego jest powiatową jednostką organizacyjną, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa. Zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną placówek opiekuńczo – wychowawczych:

1. Powiatowego Domu Dziecka w Krośnie Odrzańskim,
2. Powiatowego Domu Dziecka w Gubinie.

Według wytycznych do Programu, jednostki organizacyjne: PCPR oraz COPOW, nie zostały wskazane jako uprawnione do dofinansowania. Zgodnie z Uchwałą Nr 63,

pracownikami PCPR, uprawnionymi do otrzymania dodatku motywacyjnego, byli jedynie koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. W grupie stanowisk, którym przysługiwał dodatek motywacyjny, znajdowali się również asystenci rodziny. Ze względu na fakt, że są to osoby, które świadczą usługi na rzecz gminy, nie ujęto ich w sprawozdaniu powiatowym.

Zespół kontrolny zbadał przyczyny przyznania dodatków pracownikom COPOW oraz Kierownikowi PCPR - wskazanym w sprawozdaniu.

W toku czynności kontrolnych, Zespół kontrolny przeanalizował również, przesłane przez Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, dwie opinie prawne, na podstawie których wypłacono pracownikom dodatki motywacyjne. Jedna z opinii Kancelarii Adwokackiej (...) z 15 listopada 2024 r., we wnioskach końcowych zawiera zapis cyt. „(...) W przypadku pracowników Centrum nie ma wątpliwości co do zakresu ich wsparcia, gdyż zajmują się oni tylko i wyłącznie wsparciem domów dziecka, nie realizują obsługi innych jednostek, w szczególności spoza systemu pieczy zastępczej. Tym bardziej zatem są objęci programem i winni otrzymać przewidziany nim dodatek. (...) brak dodatku dla pracowników tzw. administracji może być uznany za dyskryminację płacową.(...)”

Zgodnie ze stanowiskiem drugiego opiniującego, cyt. „(...) W programie napisano, że jest adresowany do pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zatrudnionych przez jednostki organizacyjne gmin, powiatów, województw oraz pracowników zatrudnionych przez podmioty niepubliczne (...), tj. do: asystentów rodziny – koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, -pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych, - osób zatrudnionych do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, - osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnych domach dziecka, - pracowników regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych, - pracowników interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, - pracowników placówek wsparcia dziennego, - pracowników ośrodków adopcyjnych (...). (...) Należy wskazać, że Program obejmuje w/w wymienione wprost stanowiska (katalog zamknięty) oraz innych pracowników, którzy albo bezpośrednio realizują działania określone w ustawie (...) albo którzy wykonują działania o charakterze obsługowym lub administracyjnym, ale służące zapewnieniu odpowiednich warunków do realizacji działań określonych w tej ustawie przez wskazane wyżej placówki i ośrodki (katalog otwarty). Wskazani w pytaniu pracownicy (kierownik działu pieczy zastępczej, czy pracownicy COPOW) nie są wymienieni w katalogu zamkniętym. W związku z tym byłiby adresatami Programu, jeżeli spełnialiby wymagania dla katalogu otwartego (...)”.

Zespół kontrolny zauważa, że w rządowym programie, dotyczącym dofinansowania wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zawarto **zamknięty katalog** osób uprawnionych do dofinansowania. Katalog ten określa jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, których wszyscy pracownicy będą objęci dofinansowaniem oraz wykaz pojedynczych stanowisk, które Program obejmuje - z innych instytucji.

Jako jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w treści Uchwały Nr 63 wskazano:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki wsparcia dziennego,
- ośrodki adopcyjne,
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Wszyscy pracownicy wymienionych placówek i ośrodków zostali objęci programem.

W treści uchwały wyjaśniono, że „Pracownikiem jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zgodnie z Programem jest osoba zatrudniona na umowę o pracę, która bezpośrednio realizuje działania określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub która wykonuje działania o charakterze obsługowym, administracyjnym, służące zapewnieniu odpowiednich warunków do realizacji działań, określonych w tej ustawie przez **wskazane wyżej placówki i ośrodki**”.

Ostatnią grupą, która ma prawo do dofinansowania są osoby zatrudnione do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domach dziecka. Takich pracowników Powiat Krośnieński nie wykazał w swoim sprawozdaniu w CAS.

Po publikacji założeń Programu, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazało wszystkim wojewodom Wytyczne dotyczące realizacji rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”. Treść tego dokumentu z 24 września 2024 r. przestana została przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego do wszystkich jednostek w województwie, w tym także do Starosty Powiatu Krośnieńskiego oraz Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim.

W punkcie 6 wytycznych zawarto następujący zapis: „**Program nie jest adresowany do innych niż wymienieni wprost w Programie pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie**, tj. m.in. specjalistów pracy z rodziną, psychologów, pedagogów, terapeutów, osób udzielających świadczeń na rzecz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, pracowników organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, a także pozostałych pracowników wykonujących działania o charakterze administracyjnym i obsługowym (...)”

Niedozwolone było także równoczesne przyznanie dodatku pracownikowi na podstawie dwóch odrębnych programów (np. na podstawie Uchwały Nr 62 – zapewniającej dodatek pracownikom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz Uchwały Nr 63, która dotyczyła pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej).

W dalszej części wytycznych (pkt 6) zaznaczono, że: „Rada Ministrów nie kształtuje (...) wynagrodzeń wszystkich pracowników samorządowych oraz pracowników instytucji niepublicznych realizujących zadania publiczne na zlecenie jednostek samorządowych.

Kwestie regulacji płacowych i dodatków dla pracowników nie objętych Programami leżą w gestii jednostek samorządu terytorialnego.” Oznacza to, że na ewentualne podniesienie płac osobom, które nie są wymienione w treści Uchwały Nr 63, a którym w opinii pracodawcy należałoby zwiększyć wynagrodzenie, każdy powiat powinien zabezpieczyć środki we własnym zakresie.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzić należy, że w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., poza osobami, do których Program był adresowany, dodatki wypłacono również 1 pracownikowi PCPR w Krośnie Odrzańskim oraz 7 pracownikom COPOW Powiatu Krośnieńskiego.

Akta kontroli, str. 8-132

WNIOSKI:

W wyniku przeprowadzonej kontroli doraźnej:

1. Stwierdzono nieprawidłowość w realizacji rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”. Nieprawidłowość polega na tym, że w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim wydatkowało środki na dofinansowanie wynagrodzeń w ramach dodatków motywacyjnych dla 8 pracowników, niezgodnie z zapisami zawartymi w ww. Programie.

Za powstałą nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Starosta Powiatu Krośnieńskiego, jako strona umowy, zawartej na realizację zadania oraz organ sprawujący nadzór nad działalnością Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim oraz Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Powiatu Krośnieńskiego.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzoną nieprawidłowość, na podstawie art.197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13 ust. 2 pkt 8 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, **zalecam:**

1. Odpowiednie rozliczenie środków z dotacji, przeznaczonej na realizację programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” – zgodnie z Uchwałą Nr 63 i obowiązującą umową.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy (j.t. Dz.U. z 2025 r., poz. 49) oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Jednostka kontrolowana jest **zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.**

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Staroście Powiatu Krośnieńskiego,
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej
Wirginia Puł-Sobania

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej
Monika Mach

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej